

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003435

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 1376 від 05.09.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білас Ігор Ярославович

2. Ihor Y. Bilas

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-5233-6425

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 15-08-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9977

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79.21, 10.79.35, 10.79.91

Тема дисертації:

1. Інститут пробації у механізмі кримінального процесуального регулювання в Україні.
2. The probation institute in the mechanism of criminal procedural regulation in Ukraine.

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено системному дослідженню особливостей правового регулювання та практики застосування інституту пробації у кримінальному провадженні України, виявленню проблем та напрацюванню пропозицій щодо удосконалення відповідних правових положень та практики їх застосування. Обґрунтовано, що пробація у механізмі кримінального процесуального регулювання – це врегульована нормами кримінального процесуального законодавства діяльність суб'єктів кримінального провадження (представників органів пробації), яка полягає у забезпеченні суду систематизованими у формі пробаційної доповіді відомостями, які характеризують обвинуваченого, та має на меті виконання завдань кримінального провадження. Обґрунтовано, що наявність в суду права за власної ініціативи постановити ухвалу про доручення підготовки пробаційної доповіді є несумісною із дією загальних засад кримінального провадження, зокрема засади змагальності, оскільки на етапі підготовчого провадження, в умовах відсутності будь-яких доказів винуватості особи, суд, ухвалюючи рішення про необхідність підготовки пробаційної доповіді із висновком про можливість виправлення обвинуваченого без застосування

покарання, пов'язаного із ізоляцією від суспільства, у такий спосіб демонструє позицію сторони обвинувачення, адже вживає заходів задля призначення у перспективі покарання за інкриміноване, але ще не доведене, кримінальне правопорушення. Класифіковано процесуальні права представника органу пробації, як суб'єкта кримінального провадження, на дві основні групи: 1) права, які безпосередньо спрямовані на збирання відомостей про обвинуваченого; 2) права, що забезпечують необхідні організаційні передумови для підготовки представником органу пробації пробаційної доповіді. З'ясовано процесуальну природу відомостей пробаційної доповіді у кримінальному провадженні та констатовано, що такі є доказом, позаяк: а) є даними про факти, які характеризують обвинуваченого; б) такі дані отримуються в порядку, встановленому кримінальним процесуальним законодавством; в) стосуються обставин, що входять до предмету доказування; г) закріплені в одному із встановлених КПК України процесуальних джерел – документі. Розроблено процесуальну модель дослідження доповіді органу пробації в ході судового розгляду, яка включатиме оголошення доповіді в судовому засіданні та надання учасникам судового провадження можливості викласти власні позиції щодо змісту, порядку підготовки, методики оцінювання особи обвинуваченого, та запропоновано відповідні зміни до КПК України. Запропоновано підходи задля підвищення ефективності процесуальної діяльності представника органу пробації з підготовки пробаційної доповіді: законодавчий (нормативне встановлення мінімального строку підготовки та подання доповіді пробації, який би спливав не раніше закінчення з'ясування обставин кримінального провадження та переходу до судових дебатів); правозастосовний (продовження судового розгляду впродовж підготовки доповіді, а також надання достатнього строку для її складання з можливістю його пролонгації). Констатовано необхідність виключення з переліку випадків, за яких пробаційна доповідь не складається (ч. 4 ст. 314-1 КПК України), обвинувачення осіб, до яких було застосовано умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, призначеного за попереднє кримінальне правопорушення, проте вони вчинили новий злочин протягом невідбутої частини покарання, оскільки вчинення даною категорією осіб повторного кримінального правопорушення не завжди вказує на неможливість їхнього виправлення без застосування покарання, пов'язаного з ізоляцією від суспільства. Визначено перспективні напрямки розвитку інституту пробації у кримінальному провадженні: 1) підготовка доповіді, яка характеризує підозрюваного, представником органу пробації на стадії досудового розслідування за постановою прокурора, винесеною ним самостійно, або за клопотанням сторони захисту; 2) надання представником органу пробації доповіді про особу, стосовно якої слідчим суддею, судом вирішується питання про застосування запобіжного заходу; 3) здійснення органами пробації контролю над виконанням підозрюваним, обвинуваченим процесуальних обов'язків, покладених у зв'язку із застосуванням запобіжного заходу, не пов'язаного з триманням під вартою.

2. The dissertation is devoted to systematic research into the features of legal regulation and the practice of applying the probation institute in criminal proceedings of Ukraine, identifying the problems and making suggestions for improving the relevant legal provisions and the practice of their application. It is substantiated that the probation in the mechanism of criminal procedural regulation is the activity of subjects of criminal proceedings (probation authority representatives) regulated by the norms of criminal procedural legislation, which consists in providing the court with systematized information in the form of a pre-trial report characterizing the accused, and is aimed at fulfilling the tasks of criminal proceedings. It is substantiated that the right of the court to issue a ruling on its own initiative to order a pre-trial report is incompatible with the general principles of criminal proceedings, in particular the principle of adversarial proceedings, since at the stage of preparatory proceedings, in the absence of any evidence of the person's guilt, the court, by deciding on the need to prepare a pre-trial report with a conclusion on the possibility of correcting the accused without applying a punishment related to isolation from society, thereby demonstrates the position of the prosecution, as it takes measures to assign a punishment in the future for an incriminated, but not yet proven, criminal offense. The procedural rights of a representative of the probation authority staff as a subject of criminal proceedings are classified into two main groups: 1) rights, that are directly aimed at collecting information about the accused; 2) rights that provide the necessary organizational prerequisites for the preparation of a pre-trial report by a representative of the probation authority staff. The procedural nature of the pre-trial report in criminal proceedings has been clarified

and it has been stated that is evidence, since: a) it contains data on facts that characterize the accused; b) such data is obtained in the manner established by criminal procedural legislation; c) it concerns circumstances that are included in the subject of evidence; d) it is recorded in one of the procedural sources established by the Code of Criminal Procedure of Ukraine – a document. A procedural model for examining the report of a probation authority during a trial has been developed, which will include announcing the report at the court hearing and providing participants in the trial with the opportunity to express their own positions on the content, procedure for preparation, and methodology for assessing the accused's personality, and relevant amendments to the Code of Criminal Procedure of Ukraine have been suggested. Approaches are suggested that will contribute to increasing the efficiency of the procedural activities of the representative of the probation authority in preparing a pre-trial report: legislative (normative establishment of a minimum period for the preparation and submission of a pre-trial report, which would expire no earlier than the completion of the clarification of the circumstances of the criminal proceedings and the transition to court debates); law enforcement (continuation of the trial during the preparation of the report, as well as providing sufficient time for its preparation with the possibility of its prolongation). It was found necessary to exclude from the list of cases in which a pre-trial report is not drawn up (Part 4 of Art. 314-1 of the CCP of Ukraine) the accusation of persons who were granted conditional early release from serving a sentence imposed for a previous criminal offense, but who committed a new crime during the unserved part of the sentence, since the commission of a repeated criminal offense by this category of persons does not always indicate the impossibility of their correction without the application of a punishment related to isolation from society. The author identifies promising directions for the development of the institution of probation in criminal proceedings: 1) preparation of a report characterizing the suspect by a representative of the probation authority staff at the stage of pre-trial investigation by a resolution of the prosecutor issued by him independently or at the request of the defense party; 2) provision by a representative of the probation authority staff of information about the person in respect of whom the investigating judge or court is deciding on the application of a preventive measure; 3) supervision by probation authorities over the fulfillment by suspects and accused of procedural obligations imposed in connection with the application of a preventive measure not related to detention.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Білас І. Я. Чи зобов'язаний суд враховувати доповідь органу пробації при ухваленні вироку у кримінальному провадженні? Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць. 2023. № 100. С. 23 – 32.
- 2. Білас І. Я. Проблеми процесуального статусу представника персоналу органу пробації як суб'єкта доказування у кримінальному провадженні. Право і суспільство. 2023. № 6. С. 293 – 302.
- 3. Білас І. Я. Співвідношення засади змагальності з правом суду доручити представнику персоналу органу пробації скласти досудову доповідь у кримінальному провадженні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 83. Ч. 3 – С. 189 – 195.
- 4. Білас І. Я. Деякі проблеми практики застосування інституту (досудової) пробації у кримінальному провадженні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2024. № 4. С. 29 – 35.

- 5. Білас І. Кримінально-процесуальний аспект інституту пробації в Україні. Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи: матеріали XXI Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції (м. Львів, 22 – 23 квітня 2022 року). Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2022. С. 216 – 218.
- 6. Білас І. Забезпечення пробаційною доповіддю суд про особу обвинуваченого: міжнародно-правове регулювання та європейський досвід. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXIX звітної науково-практичної конференції (м. Львів, 2 – 3 лютого 2023 р.): у 2-ох ч. Ч. 2. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2023. С. 175 – 177.
- 7. Білас І. Представник персоналу органу пробації як суб'єкт доказування у кримінальному провадженні: проблеми нормативного регулювання і практики 7 застосування. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXX звітної науково-практичної конференції (м. Львів, 7 – 8 лютого 2024 р.). Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2024. С. 482 – 484.
- 8. Білас І. Діяльність служби пробації у кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування: досвід європейських країн. Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи: матеріали XXIII Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції (м. Львів, 26 квітня 2024 року). Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2024. С. 177 – 179.
- 9. Nor V., Bilas I. Investigation of the pre-trial report during the trial in criminal proceedings of Ukraine. Baltic Journal of Legal and Social Sciences. 2024. No. 3. P. 59 – 64.

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативно-правових документів

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: № 0121U110820, № 0124U002383

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нор Василь Тимофійович

2. Vasyl T. Nor

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5597-9768

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 59666229000; Web of Science Researcher ID: FPS-4494-2022;
<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=bE-hos8AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Туманянц Ануш Робертівна
2. Anush R. Tumaniants

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6403-8436

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57218315231; Web of Science Researcher ID: AAO-1646-2021;
<https://scholar.google.com/citations?user=5yFm9WsAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Басиста Ірина Володимирівна
2. Iryna V. Basysta

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9707-7386

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57225027970;
https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=Flk_hOEAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазур Марта Романівна
2. Marta R. Mazur

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9274-6261

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 59666803500; Web of Science Researcher ID: ABD-5307-2021;
<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=sb3liPAAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калужна Оксана Михайлівна

2. Oksana M. Kaluzhna

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5995-1383

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57863560900; Web of Science Researcher ID: CYS-3071-2022;
<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=o7H6zr8AAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бобечко Назар Ростиславович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бобечко Назар Ростиславович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна